

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Особистісно-рефлексивний компонент – оцінювання майбутніми кваліфікованими робітниками власних перспектив щодо конкурентоспроможності на ринку праці та відповідність вимогам сучасного ринку праці, здатність учня до прогнозування й адекватної оцінки своїх дій та їх результату, а також до оцінки своєї підготовленості до професійної діяльності; виявлення в майбутніх кваліфікованих робітниках лідерських якостей, здатності до конкуренції, підприємницьких здібностей та креативності; орієнтація на успіх.

Визначили критерії сформованості стимулювально-мотиваційного, конгнітивно-діяльнісного та особистісно-рефлексивного компонентів: «прагнення до успіху та уникнення невдач», «самовдосконаленість», «змістовно-процесуальний», «креативність», «конкурентоздатність», «ініціативність, лідерство у підприємстві». Встановили рівні сформованості конкурентоспроможності: низький, середній, достатній. Розробили їх змістовні характеристики за означеними компонентами. Провели діагностику щодо визначення рівнів сформованості конкурентоспроможності майбутніх кваліфікованих робітників професійних навчальних закладів сфери послуг. Із цією метою було проведено діагностування серед 196 учнів. В експериментальну групу увійшли учні у кількості 102 особи, у контрольну групу – 94 особи. Узагальнені дані рівнів сформованості конкурентоспроможності майбутніх кваліфікованих робітників професійних навчальних закладів сфери послуг: за критеріями «прагнення до успіху та уникнення невдач», «самовдосконаленість», «змістовно-процесуальний», «креативність», «конкурентоздатність», «ініціативність, лідерство у підприємстві» на достатньому рівні було зафіксовано 21 учень (20,7 %) ЕГ і 15 учнів (16,0 %) КГ, що свідчить про незначну кількість учнів, які є креативними, допитливими, мають розвинену уяву, виражену схильність до ризику. На середньому рівні виявили 64 учні (62,7 %) ЕГ і 58 учнів (61,7 %) КГ, у яких відбувається формування креативності. Їх діяльність характеризується наявністю здатності до творчості, допитливості, уяви, складності та схильності до ризику. Низький рівень виявили 17 учнів (16,6 %) ЕГ і 21 учень (22,3 %) КГ. Це свідчить про те, що вони мають адекватну самооцінку, низькі здатності до творчості та схильності до ризику. Виходячи з результатів діагностики щодо визначення рівнів сформованості конкурентоспроможності майбутніх кваліфікованих робітників професійних навчальних закладів сфери послуг було визначено, що більшість учнів мають середній та низький рівні сформованості конкурентоспроможності. Перспективним напрямком наших подальших досліджень є забезпечення відповідних педагогічних умов в професійному навчальному закладі сфери послуг, від яких залежить підвищення рівня конкурентоспроможності майбутніх кваліфікованих робітників.

Література

1. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про професійну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : URL : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GH3ZC1AA.html. – Назва з екрана.
2. Петрова І. Л. Сегментація ринку праці : теорія і практика регулювання. – К. : Ін-т економіки, управління та господарського права, 1997. – 298 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Логвіненко А. Ю.

Університет Ушинського, Україна

Політичні, економічні, соціальні зміни, що відбуваються сьогодні в нашій країні, призводять до проявів неповажного ставлення людей один до одного. Часто можна спостерігати вороже, агресивне ставлення підлітків до представників іншої культури, національності, соціального стану, віку тощо. Це зумовлює проведення цілеспрямованої роботи вчителя щодо формування толерантності учнів. Натомість, щоб здійснювати таку діяльність майбутні вчителі повинні бути до неї підготовленими. З цією метою в педагогічному виші доцільним є обговорення зі студентами ситуацій прояву нетерпимості, а подекуди і ворожості, в сучасному світі, міжнаціональних, релігійних, етнічних конфліктів, які сприяють розвитку в них практичних навичок толерантної поведінки.

Зазначимо, що у формуванні толерантності вагому роль відіграє вивчення іноземної мови. Так, Л. Семіна зауважує, що можливості виховання толерантності на заняттях з іноземної мови закладені в лексичному матеріалі. Мовні і мовленнєві одиниці, граматичні і лексичні звороти гарантують ввічливість, мирну, спокійну манеру ведення бесіди. Багато англійських слів і виразів характеризують бережливе ставлення до особистого життя людини. Спеціальний термін «privacy» (особисте життя), прислів'я «Мій дім – моя фортеця» відображають повагу до сімейного життя [3, с. 11]. Все це, продовжує П. Степанов, дає вчителю англійської мови можливість у процесі

викладання виховувати в учнів повагу до людей, до англійської культури і традицій, а також гарні манери. Важливо при веденні діалогу послідовно виховувати поважливе ставлення до думки іншої людини [4, с. 19]. Для самостійної роботи студентам було запропонувати дібрати схожі за сенсом приказки, прислів'я, які є поширеними в англійських країнах, а також ті, які є характерними тільки для них і не мають аналогів в інших культурах.

На заняттях з дисципліни «Практика усного та писемного мовлення» під час вивчення тем лінгвокраїнознавчого характеру майбутнім учителям пропонувався текстовий матеріал, що містив уривки з художніх творів, публіцистичні статті з журналів і газет, тексти з Інтернету, в яких відображені зразки поведінки носіїв іншомовної культури, порушуються проблеми виникнення конфліктів у спілкуванні людей різних національностей. Завдання майбутніх учителів при цьому полягало в здійсненні порівняння й аналізу схожих і відмінних рис людей, їхньої поведінки в різноманітних ситуаціях спілкування, що є характерною для представників тих країн, мова яких вивчається.

Зважаючи на те, що сьогодні в українських вишах навчаються студенти з інших країн (Туркменістану, Туреччини, Китаю та ін.), то на заняттях з іноземної мови ми пропонували іноземцям презентувати свою країну, особливості культурних традицій, відзначаючи схожість і відмінність з культурою інших країн, що дозволяло набувати навичок розуміти і представляти в групі різні культури, менталітети, різні сфери життя представників різних країн.

Робота зі змістом спеціально дібраного іншомовного матеріалу, який у тому чи іншому ступені стосується проблеми толерантності, дозволяє організувати дискусії, що сприяють залученню майбутніх учителів іноземної мови до іншої культури, іншої соціокультурної реальності. Зокрема, обговорення лексичного матеріалу з тем: «Parents and Children» («Батьки і діти»), «Teacher and students» (Учитель та учні) дозволяють на прикладі різних культур краще познайомитися із взаємовідносинами батьків і дітей у сім'ї, особливостями навчально-виховного процесу в школі й виявити загальні цінності у вихованні підростаючого покоління.

Результативності у формуванні навичок толерантної міжкультурної взаємодії, розвитку активності студентів у залученні до толерантних цінностей, на думку Є. Пассова і ми цілком її поділяємо, сприяють активні методи групової роботи, оскільки найбільшу мотивацію до діалогової взаємодії здатні викликати лише реальні або відтворені комунікативні ситуації, що безпосередньо зачіпляє її учасників [2].

Так, активне включення в діалог через обговорення проблем, особистісно значущих для студентів: «Stereotypes» («Стереотипи»), «Crossing Cultures» («Міжкультурна комунікація»), «Youth Subcultures» («Молодіжні субкультури»), «Prestigious Job» («Престижна професія») сприяють розумінню і прийняттю можливості і права існування іншого погляду на ту чи ту проблему або явище за наявності своєї власної аргументованої позиції згідно з концептом рівноцінності культур [1].

Значний інтерес викликали в студентів заняття, що були присвячені «туристичній поїздці» до іншої країни. З цією метою був використаний цілий комплекс рольових ігор іноземною мовою «My adventures in ... (Canada, France, Japan, China, Sweden)» («Мої пригоди в ... (Канаді, Франції, Японії, Китаї, Швеції тощо)»), на яких вони знайомилися особливостями привітання, звернення до знайомих чи незнайомих людей, у тому числі і «туристів», розігрували різноманітні ситуації, що можуть виникнути, якщо людина не обізнана з правилами поведінки мешканців цієї країни. Такі заняття з використанням спеціально дібраних текстів іноземною мовою сприяли адекватному сприйняттю і розумінню студентами довколишнього світу, дозволяли визнати розмаїтість культур, узнати особливості культури, що вивчається, набути вмінь побудови конструктивного спілкування з представниками різних верств населення на основі діалогу.

Література

1. Богданова А. И. Формирование толерантности студентов средствами иностранного языка / А. И. Богданова // Евразийский Союз Ученых (ЕСУ) : Педагогические науки. – М., 2014. – № VIII. – С. 24–27.
2. Пассов Е. И. Технология коммуникативного обучения иноязычной культуре / Е. И. Пассов. – [Электронный текст]. – Режим доступа : http://psyvision.ru/help/pedagogika...ped_tech20...ped-tech10
3. Семина Л. И. Учимся диалогу. Толерантность : объединения и усилия / Л. И. Семина // Семья и школа. – 2008. – № 7. – С. 11–12.
4. Степанов П. В. Воспитание детей в духе толерантности / П. В. Степанов // Классный руководитель. – 2012. – № 2. – С. 18–20.